

ПОРЯДОК
організації спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки
диспетчерськими службами і постами радіаційного та хімічного
спостереження в місті Запоріжжі

І. Загальні положення

1. Порядок організації спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки диспетчерськими службами і постами радіаційного та хімічного спостереження в місті Запоріжжі (далі – Порядок) встановлено для організації спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки у разі загрози виникнення надзвичайних ситуацій (далі – НС), пов'язаних з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин, у мирний час та в особливий період.

2. У межах цього Порядку терміни вжито в таких значеннях:

диспетчерська служба – передбачені штатним розписом підприємства, організації або установи, підрозділ або особи, які здійснюють цілодобове чергування;

зона відповідальності – визначена територія, на якій здійснюється радіаційне та хімічне спостереження відповідно до встановлених завдань;

пост радіаційного та хімічного спостереження (далі – ПРХС) – формування цивільного захисту (далі – ЦЗ), що здійснює періодичне або постійне радіаційне та хімічне спостереження відповідно до встановлених завдань;

радіаційна та хімічна обстановка – обстановка, що склалася на території підприємства, організації, установи або адміністративно-територіальної одиниці внаслідок забруднення навколишнього середовища радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами;

радіаційне та хімічне спостереження – заходи щодо збирання, опрацювання, передавання, збереження та аналізу інформації про радіаційну та хімічну обстановку;

розрахунково-аналітична група (далі – РАГ) – формування ЦЗ, що здійснює збирання, опрацювання, аналіз та збереження інформації про радіаційну та хімічну обстановку для органів управління єдиної державної системи ЦЗ (далі – ЄДС ЦЗ).

Інші терміни, використані у цьому Порядку, уживаються в значеннях, наведених у Кодексі ЦЗ України, Положенні про ЄДС ЦЗ, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 №11, та Правилах техногенної безпеки, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05.11.2018 №879.

3. Радіаційне та хімічне спостереження здійснюється з метою своєчасного надавання органам управління ЄДС ЦЗ інформації про забруднення навколишнього середовища радіоактивними та небезпечними хімічними

речовинами для прийняття рішень щодо реагування на НС, пов'язані з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин.

II. Організація спостережень

1. Радіаційне та хімічне спостереження здійснюють:

диспетчерські служби - на всіх об'єктах підвищеної небезпеки, які виробляють, використовують, транспортують, переробляють або зберігають радіоактивні та небезпечні хімічні речовини;

ПРХС, що створені суб'єктами господарювання на підприємствах, в організаціях або установах відповідно до Порядку утворення, завдань та функцій формувань ЦЗ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 №787.

2. Залежно від режимів функціонування органів управління ЄДС ЦЗ радіаційне і хімічне спостереження здійснюється:

у режимі повсякденного функціонування – диспетчерськими службами в межах зони відповідальності радіаційного контролю за допомогою стаціонарних приладів щодо перевищення природного радіаційного фону та шляхом візуального контролю щодо появи аномальних явищ (кольорової хмари або підозрілих крапель на ґрунті, рослинах, поверхнях будівель). Спостереження здійснюється 4 рази на добу: о 05:00, 11:00, 17:00, 23:00;

у режимі підвищеної готовності, НС або надзвичайного стану – шляхом посилення спостереження із залученням диспетчерських служб та ПРХС, вимірювання в межах зони відповідальності потужності експозиційної (еквівалентної) дози, визначення типу і концентрації небезпечних хімічних речовин та відбору проб ґрунту, води для проведення лабораторних досліджень. Спостереження здійснюється в строки, визначені органами управління ЄДС ЦЗ залежно від обстановки;

у режимі функціонування в особливий період – із залученням диспетчерських служб та ПРХС згідно з планами ЦЗ на особливий період.

3. Радіаційне та хімічне спостереження має забезпечувати:

найбільш максимальне охоплення території, де проживає населення;

оперативний збір, узагальнення та опрацювання інформації про радіаційну та хімічну обстановку в разі загрози виникнення та виникнення НС, пов'язаних з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;

кваліфікований аналіз й оцінку радіаційної та хімічної обстановки для прийняття рішень щодо здійснення заходів захисту населення.

III. Здійснення спостережень диспетчерськими службами

1. Радіаційне та хімічне спостереження на підприємствах, які мають диспетчерську службу з режимом цілодобового чергування, здійснюється відповідно до пункту 2 розділу II цього Порядку. Безпосередньо заходи щодо радіаційного та хімічного спостереження здійснює черговий диспетчер.

Під час приймання-передавання зміни черговий диспетчер повинен ознайомитися з обстановкою в зоні відповідальності, записами в журналі радіаційного та хімічного спостереження, а також візуально оглянути цілісність

приладів радіаційної і хімічної розвідки та перевірити їх роботу. На кожен прилад має бути інструкція з використання, технічний паспорт та свідоцтво про метрологічну повірку.

2. У разі встановлення потужності експозиційної (еквівалентної) дози 0,05мР/год (0,5 мкЗв/год) і вище, появи аномальних явищ (кольорової хмари або підозрілих крапель на ґрунті, рослинах, поверхнях будівель) черговий диспетчер негайно інформує телефоном керівництво підприємства, організації або установи, оперативного чергового ГУ ДСНС України в Запорізькій області (101, 787-71-01), відповідального чергового пункту управління департаменту ЦЗ населення Запорізької обласної державної адміністрації (787-71-01) та відповідального чергового управління з питань попередження НС та ЦЗ населення Запорізької міської ради (787-53-00, 787-50-56, 098 679-73-28).

Після інформування диспетчер за допомогою приладів радіаційної і хімічної розвідки та шляхом відбору проб уточнює потужність експозиційної (еквівалентної) дози на місцевості, тип та концентрацію небезпечної хімічної речовини в повітрі, здійснює відбір проб забрудненого ґрунту для дослідження в радіометричній (хімічній) лабораторії, уточнює метеорологічні дані і протягом однієї години надсилає оперативному черговому ГУ ДСНС України в Запорізькій області письмове повідомлення про радіоактивне та хімічне забруднення (додаток 1)

Надалі інформація щодо результатів радіаційного та хімічного спостереження передається телефоном відповідальному черговому пункту управління департаменту ЦЗ населення Запорізької ОДА, відповідальному черговому управлінню з питань попередження НС та ЦЗ населення Запорізької міської ради.

У разі введення режимів підвищеної готовності, НС та в особливий період диспетчер також передає телефоном інформацію щодо результатів радіаційного та хімічного спостереження до РАГ (787-50-56, 787-53-00).

Отримані за результатами власних вимірів дані про стан радіаційної та хімічної обстановки черговий диспетчер заносить у журнал радіаційного та хімічного спостереження (додаток 2).

IV. Здійснення спостережень постами радіаційного та хімічного спостереження

1. У режимах підвищеної готовності, НС та в особливий період до здійснення радіаційного та хімічного спостереження залучаються ПРХС.

2. У разі переведення органів управління ЄДС ЦЗ в режим підвищеної готовності працівники ПРХС прибувають на підприємство, організацію або установу, отримують та перевіряють справність і комплектність приладів радіаційної і хімічної розвідки, засобів зв'язку та засобів індивідуального захисту.

Начальник ПРХС організує радіаційне та хімічне спостереження (уточнює завдання черговому спостерігачу ПРХС, строки проведення спостереження, порядок інформування керівника підприємства, організації або установи,

оперативного чергового ГУ ДСНС України в Запорізькій області й міської РАГ та заходи безпеки).

3. У разі реєстрації потужності експозиційної (еквівалентної) дози 0,05 мР/год (0,5 мкЗв/год) і вище, появи аномальних явищ (кольорової хмари або підозрілих крапель на ґрунті, рослинах, поверхнях будівель) черговий спостерігач ПРХС негайно інформує телефоном керівництво підприємства, відповідального чергового пункту управління департаменту ЦЗ населення Запорізької обласної державної адміністрації (787-71-01), оперативного чергового ГУ ДСНС України в Запорізькій області (101, 787-71-01) та міську РАГ (787-50-56, 787-53-00).

Надалі спостереження на ПРХС здійснюється в порядку, визначеному в розділі III цього Порядку.

V. Організація збирання та обробки інформації

1. З метою збирання, опрацювання та аналізу інформації про стан радіаційного та хімічного забруднення навколишнього середовища, що надходить від диспетчерських служб та ПРХС у режимах підвищеної готовності, НС та в особливий період, завчасно створюється РАГ.

2. РАГ завчасно забезпечується відповідними методиками прогнозування радіаційної і хімічної обстановки, картою з нанесеною прогнозною радіаційною та хімічною обстановкою, робочою картою для нанесення фактичної обстановки, формами звітних документів.

Управління з питань попередження надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Запорізької міської ради для РАГ складає переліки диспетчерських служб та ПРХС, які надають інформацію про радіаційну та хімічну обстановку, з контактними телефонами.

3. У разі переведення органів управління ЄДС ЦЗ в режим підвищеної готовності працівники РАГ прибувають на визначене для роботи місце, уточнюють порядок отримання та передавання інформації про радіаційну та хімічну обстановку від диспетчерських служб та ПРХС, здійснюють прогнозування можливої радіаційної і хімічної обстановки.

4. У разі виникнення НС, пов'язаної з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин, РАГ збирає, узагальнює, опрацьовує отриману інформацію та подає її до органу управління ЄДС ЦЗ та до обласної РАГ.

Начальник управління з питань
попередження надзвичайних
ситуацій та цивільного захисту
населення Запорізької міської ради

Олександр НАЗАРОВ

Додаток 1
до Порядку організації
спостережень щодо оцінки
радіаційної та хімічної
обстановки диспетчерсь-
кими службами і постами
радіаційного та хімічного
спостереження в місті
Запоріжжі

ПОВІДОМЛЕННЯ
про радіоактивне та хімічне забруднення

(найменування підприємства)

Дата, час, місце проведення вимірювання	Потужність експозиційної (еквівалентної) дози, мР/год (мкЗв/год)	Назва небезпечної хімічної речовини, її концентрація у повітрі (мг/куб. м)	Напрямок переміщення хмари радіоактивного та хімічного забруднення
1	2	3	4

Черговий диспетчер
(спостерігач)

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Додаток 2
до Порядку організації
спостережень щодо оцінки
радіаційної та хімічної
обстановки диспетчерсь-
кими службами і постами
радіаційного та хімічного
спостереження в місті
Запоріжжі

ЖУРНАЛ
радіаційного та хімічного спостереження

(найменування підприємства)

№ з/п	Дата, час, місце проведення вимірювання	Напрямок, швидкість вітру, ступінь вертикальної стійкості повітря	Потужність експозиційної (еквівалентної) дози, мР/год (мкЗв/год)	Назва небезпечної хімічної речовини, її концентрація у повітрі (мг/куб. м)	Кого повідомлено, дата, час повідомлення	Прізвище, ініціали чергового диспетчера (спостерігача)	Підпис чергового диспетчера (спостерігача)
1	2	3	4	5	6	7	8